

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język francuski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma arkusza:</i>	MJFP-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	12 maja 2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2023 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *incident* zamiast *accident* w zadaniu 3.1.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *le stick d'informations retenues* zamiast *le type d'informations retenues* w zadaniu 6.5.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *les émotions* zamiast *les relations interhumaines* w zadaniu 6.7.
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej
 - udziela odpowiedzi, która
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *avant* zamiast *professeur* w zadaniu 3.2.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *ce sont deux mêmes idées* zamiast *elle sert à oublier l'information* w zadaniu 6.6.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, *épisodique et sémantique* zamiast *épisodique* w zadaniu 6.8.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *y a habité pendant son enfance* zamiast *y a habité* w zadaniu 3.3.
 - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu, np. *nie chce* zamiast *ne veut pas* w zadaniu 3.4.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku francuskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku francuskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	A
1.2.		II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	B
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B
1.4.			D
1.5.			C
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienia i postawy nadawcy/autora wypowiedzi.	A

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B
2.2.		II.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	D
2.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	E
2.4.			C
2.5.			A

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1246).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne		Wymagania szczegółowe
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>		
3.2.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>		VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym. II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.3.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		
3.4.			

Uszczegółowienia do zadania 3.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

- W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o wypadku (samochodowym) Guillaume'a Musso.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
un accident de voiture / un accident de route	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
un accident	akceptowane pominięcie słowa <i>de voiture</i> albo <i>de route</i>

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
un concours / une lecture / un roman	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 3.2.

- Akceptowane są odpowiedzi, w których zdający wskazuje na wykonywany uprzednio przez Guillaume'a Musso zawód nauczyciela.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
professeur / professeur d'économie / enseignant	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
prof / prof d'économie	

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
écrivain / New York / chef de cuisine / bibliothécaire	odpowiedź niezgodna z tekstem
avant	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
la publication	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę

Zadanie 3.3.

- Akceptowane są odpowiedzi, w których zdający nawiązuje do pobytów/pracy Guillaume'a Musso w Nowym Jorku, jego powrotów do tego miasta.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
y a vécu / y a habité / a travaillé là-bas / y retourne souvent	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
le connaît / connaît New York / y habitait	

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
y habite / aime / adore cette ville / a de la passion pour cette ville	odpowiedź niezgodna z tekstem
aime l'Amérique / a une passion pour l'Amérique	odpowiedź niezgodna z tekstem
l'a visité / y a étudié	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 3.4.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na odmowę współpracy Guillaume'a Musso z filmowcami.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
refuse de / ne veut pas / renonce à / ne consent pas à / n'est pas d'accord de / ne s'est pas décidé à	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
ne va pas	

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
veut / insiste pour / propose de / consacre son temps à / accepte de	odpowiedź niezgodna z tekstem

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających z dysleksją, dysgrafią i dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

*Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.

Zadanie	Przykładowe akceptowane wypowiedzi
3.1.	un accident de voiture
3.2.	professeur d'économie
3.3.	y retourne souvent
3.4.	n'est pas d'accord de

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
4.2.			B
4.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	A
4.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
4.5.			D

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	B
5.2.			E
5.3.			F
5.4.			A
5.5.			D

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.2.			B
6.3.			A
6.4.		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	C

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	
6.7.	I. Znajomość środków językowych.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.8.	<i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	III.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii. III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

- W odpowiedzi zdający musi napisać, że chodzi o rodzaj/typ/kategorię informacji do zapamiętania.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
le type d'informations retenues/stockées/emmagasinées	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
les informations retenues	
ce qu'elles retiennent	

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
quantité d'informations retenues / la méthode de retenir les informations	odpowiedź niezgodna z tekstem
les informations	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
durant notre vie	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę

Zadanie 6.6.

- Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na krótkotrwałość pamięci roboczej.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
elle sert à oublier l'information / à garder l'information seulement pendant quelques secondes / elle permet d'oublier / elle ne retient les informations qu'à court terme / elle ne sert qu'à garder l'information pour une durée très brève	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
c'est une mémoire brève / c'est une mémoire à court terme	

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
elle aide à travailler / elle n'est pas utile	odpowiedź niezgodna z tekstem
on apprend beaucoup mais on oublie vite	odpowiedź uzupełniona elementami, które nie są zgodne z tekstem
la mémoire sémantique n'intervient pas systématiquement	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
la mémoire des automatismes	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę

Zadanie 6.7.

- Akceptowane są odpowiedzi, w których zdający wskazuje na relacje/kontakty międzyludzkie jako czynnik ułatwiający zapamiętywanie.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
les interactions sociales / les contacts sociaux / les relations interhumaines	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
contacts sociaux / relations sociales	akceptowane jest pominięcie rodzajnika

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
relacje międzyludzkie	odpowiedź w innym języku niż wymagany w zadaniu
le repos / le sommeil / les émotions / les techniques /	odpowiedź niezgodna z tekstem
le tiroir des hauts	zakłócenie komunikacji
les informations importantes	odpowiedź niezgodna z tekstem
les informations dans notre tête	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę

Zadanie 6.8.

➤ W odpowiedzi zdający musi podać (lub opisać) właściwy typ pamięci, tzn. *épisodique*.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
épisodique	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
biographique	
biografique / biographic	akceptowany błąd ortograficzny
située dans l'hippocampe / qui permet de voyager dans le temps, passé ou futur	usytuowanie/opis pamięci

Akceptowane są również inne odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
de son père	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
perceptive / procédurale / sémantique	odpowiedź niezgodna z tekstem

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających z dysleksją, dysgrafią i dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
6.5.	le type d'informations emagasinées
6.6.	elle permet de oublier
6.7.	les contacts sociaux
6.8.	épisodic

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B
7.2.			C
7.3.			D
7.4.			C
7.5.			C
7.6.			B

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	fondée
8.2.			Tous
8.3.			grosse
8.4.			s'enrichissent

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	ce qui te ferait / ce qui te fera / ce qui va te faire / ce qui te fait / comment je peux/pourrais te faire / si cela te fait/fera/ferait
9.2.			qu'on la comprenne / qu'on ne la comprenne pas
9.3.			être sorti du bureau / la sortie du bureau
9.4.			fameuse musicienne de jazz

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza pięciu wyrazów.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
3. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających z dysleksją, dysgrafią i dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz wybrany przez Ciebie temat. Zakreśl jego numer.

1. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawiś zalety i wady pracy w ramach wolontariatu w krajach położonych na innych kontynentach.
2. W Twojej miejscowości został zorganizowany dzień bez plastiku, promujący ekologiczne zachowania. Napisz **artykuł**, w którym wyjaśnisz, jakie działania zostały podjęte tego dnia, oraz przedstawiś swoją opinię na temat skuteczności organizacji takiego dnia.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie, kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości.
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
	W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.			
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu				
4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztafpowe),	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi

			np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	R	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
3. Segmentacja	R	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
4. Długość pracy	R	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Jeżeli zdający tworzy wypowiedź w innej formie niż wskazana w temacie (np. pisze list zamiast rozprawki), praca jest kwalifikowana we wszystkich elementach formy na poziom 0.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4-3	2-1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8-9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6-7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4-5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2-3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0-1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz zalety i wady pracy w ramach wolontariatu w krajach położonych na innych kontynentach.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw” powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do pracy w ramach wolontariatu w krajach położonych na innych kontynentach oraz stwierdzenie, że w pracy będą rozpatrywane zalety i wady takiej pracy (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *Beaucoup de gens sont attirés par le bénévolat dans les pays exotiques. Cela peut être une expérience intéressante mais il faut dire qu'il y a aussi des côtés négatifs.*
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, wskazywać, że prezentowane będą wady i zalety. Na przykład: są plusy i minusy takiej pracy...; ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów.
3. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. Czy to jest dobry pomysł?, uznaje się ją za odbiegającą od tematu. (Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą omawiane wady i zalety, np. *Quels sont les bons et les mauvais côtés du bénévolat dans les pays exotiques ?*)
4. Jeśli zdający odnosi się ogólnie do wolontariatu lub odnosi się do wolontariatu w krajach europejskich, to taka teza jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu.
5. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0. (np. rozprawka „za i przeciw” z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją)
6. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na wady i zalety danego zjawiska.
7. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że dużo osób jest zainteresowanych wolontariatem w krajach położonych na innych kontynentach, nie jest tezą.
8. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Si on veut être utile et agir pour les autres, on peut devenir bénévole. Le travail des bénévoles sur <u>différents continents</u> peut être à la fois intéressant mais aussi dangereux.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
Récemment, nous pouvons constater une grande augmentation d'intérêt de devenir bénévole en Europe. Il y a le pour et le contre.	teza odbiegająca od tematu
Changer de milieu, aller vers de nouveaux horizons, faire de nouvelles connaissances... les voyages sont un moyen de divertissement privilégié des jeunes mais ils se limitent généralement à la période des vacances.	nie na temat
Les missions des bénévoles sont très variées. Il existe de nombreuses façons de s'engager et de s'investir dans une association bénévole : sport, culture, santé, environnement, éducation. À vous de choisir.	brak tezy

Beaucoup de jeunes s'engagent dans le volontariat car ils veulent aider les personnes dans le besoin et c'est enrichissant pour eux.	teza znacznie odbiegająca od tematu (1 pkt lub 0 pkt w zależności od rozwinięcia)
Travailler comme bénévole dans <u>un pays lointain</u> , au Pérou ou au Kenya, est très excitant mais cela comporte aussi des risques.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki

Elementy tematu

Elementami są: (1) zalety i (2) wady pracy w ramach wolontariatu w krajach położonych na innych kontynentach.

(1) zalety

Zdający może/powinien odnieść się do takich zagadnień/aspektów jak np.

- niesienie pomocy potrzebującym
- poznanie innej kultury/obyczajów
- poszerzenie własnych horyzontów
- usamodzielnienie się
- zdobycie nowych umiejętności, doświadczeń
- doskonalenie języka obcego.

(2) wady

Zdający może/powinien odnieść się do takich problemów jak np.

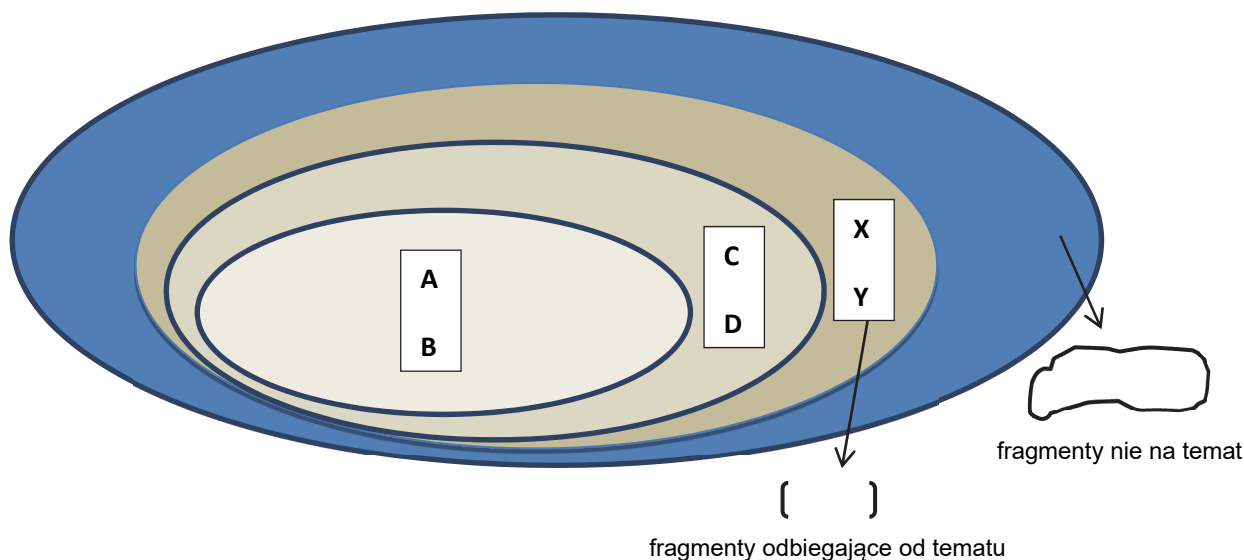
- rozłąka z rodziną
- trudniejszy kontakt z bliskimi, problemy z dostępem do sieci
- niebezpieczeństwa związane z lokalnymi konfliktami
- zagrożenia chorobą (tropikalną) / ze strony dzikich zwierząt
- niewygody (spartańskie warunki zakwaterowania)
- bariera językowa, trudności w komunikacji z tubylcami
- odmienna kuchnia.

Zgodność z tematem

Napisz **rozwprawkę**, w której przedstawisz zalety i wady

elementy tematu

pracy w ramach wolontariatu w krajach położonych na innych kontynentach. } „główka”

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - organizacje, które zajmują się wolontariatem na innych kontynentach
 - sposób rekrutacji wolontariuszy
 - charakterystyka wolontariuszy (wiek, wykształcenie, zawód).

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - plusy i minusy samodzielnych podróży/wyjazdów do krajów egzotycznych
 - warunki życia ludzi na innych kontynentach.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - prezentacja jednego z egzotycznych krajów
 - relacja z wakacji w egzotycznym kraju
 - plany zdającego dotyczące wyjazdu wakacyjnego.

Takie fragmenty są otoczone „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki
Les arguments ci-dessus présentent bien les côtés positifs et négatifs du bénévolat dans les pays exotiques.
En conclusion, il y a le pour et le contre du travail comme bénévole dans les pays sur d'autres continents.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

W Twojej miejscowości został zorganizowany dzień bez plastiku, promujący ekologiczne zachowania. Napisz **artykuł**, w którym wyjaśnisz, jakie działania zostały podjęte tego dnia, oraz przedstawiš swoją opinię na temat skuteczności organizacji takiego dnia.

W artykule publicystycznym zdający wyraża stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się np. do zorganizowanego dnia bez plastiku / do szkodliwości plastiku / do wpływu plastiku na środowisko, w sposób zachęcający do dalszej lektury.
2. Zdający nie musi we wstępie odnosić się do elementów tematu.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych
Zéro déchet ! Achetez en vrac et luttiez contre le suremballage ! Voilà les slogans de la journée sans plastique qui a eu lieu à Ząbki, dans ma ville.	Dans ma ville, on a organisé une journée sans plastique pour sensibiliser les gens sur la pollution plastique.
Le climat se dérègle, la biodiversité s'effondre, la pollution explose... Nos modes de vies ont un impact direct sur l'environnement. Il faut agir pour la planète ! D'où l'idée d'une journée sans plastique.	Samedi dernier, la mairie a invité les habitants de mon village à une action pour réduire les déchets plastiques en organisant une journée sans plastique.

Elementy tematu

Elementami są: (1) wyjaśnienie, jakie działania proekologiczne zostały podjęte tego dnia; (2) opinia zdającego na temat skuteczności organizacji dnia bez plastiku.

(1) wyjaśnienie, jakie działania proekologiczne zostały podjęte tego dnia

Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający wyjaśnił, jakie działania proekologiczne zostały podjęte tego dnia, np.

- w sklepach nie były dostępne opakowania foliowe
- bary zrezygnowały z plastikowych kubków
- wolontariusze rozdawali torby płócienne i papierowe
- wykład na temat zachowań proekologicznych
- uczniowie liceum przygotowali i przedstawili w klasach 1-3 szkoły podstawowej prezentację na temat negatywnych skutków użytkowania opakowań foliowych
- zorganizowanie w mieście dodatkowych punktów przyjmowania plastiku.

(2) opinia zdającego na temat skuteczności organizacji dnia bez plastiku

Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający przedstawił **swoją opinię**, pozytywną, negatywną lub neutralną, na temat **skuteczności** organizacji dnia bez plastiku.

Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją drugiego elementu polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominają zakończenie.

Zgodność z tematem

W Twojej miejscowości został zorganizowany dzień bez plastiku, promujący ekologiczne zachowania. Napisz **artykuł**, w którym wyjaśnisz, jakie działania zostały podjęte tego dnia, } „główka”

element 1.

oraz przedstawisz swoją opinię na temat skuteczności organizacji takiego dnia.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - przedstawienie organizatora dnia bez plastiku / działań poprzedzających zorganizowanie tego dnia
 - przyczyny używania plastiku, np. reklamówek.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - charakterystyka różnych opakowań
 - recykling (bez nawiązania do plastiku)
 - opinia zdającego na temat recyklingu / organizacji proekologicznej / terenów zielonych w mieście.

Takie fragmenty są zaznaczane w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona zakwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - plusy i minusy „dnia bez samochodu”
 - opis dnia bez mięsa / bez internetu.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.

7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie akceptuje się jako tytuł typowych zwrotów rozpoczynających listy, np. *Monsieur / Madame / Salut*.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.

3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymagania określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *intéressant*, *super*, *génial*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *prendre son temps* zamiast *ne pas se dépêcher*; *Après être sortis du musée, ils ont pris le bateau-mouche*. zamiast *Ils sont sortis du musée, puis ils ont pris le bateau-mouche*.)

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *Elle habite au cinquième étage*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	{Fragment nie na temat.}
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).

2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160** wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy dyslektyków to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, groupe*, np. *série „M jak miłość”, livre „Świat Dysku”*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *J'ai lu Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *la rue* (2 wyrazy), *chez le docteur* (3 wyrazy), 1780 (1 wyraz), le 10.01.2017 (2 wyrazy), le 10 janvier 2017 (4 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
 - wyrazy łączone apostrofem, np. *l'hôtel, j'ai*
 - wyrazy łączone dywizem, np. *rendez-vous, c'est-à-dire*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 wyraz, le *XXe siècle* = 3 wyrazy.
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia się w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. „buźki”).
6. Bierze się pod uwagę w liczbie wyrazów wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *J'ai lu Nowe Horyzonty*. – 4 wyrazy.